

LIETUVIS

O maior e mais antigo jornal lithuano na America do Sul
Didžiausias ir seniausias lietuvių laikraštis Pietų Amerikoje.

Prenumeratos kaina:

Brazilijoj metams 12 milreisų, pusmečiui 6\$000. Pietų ir Šiaurės Amerikoje: metams 15 milreisų, pusm. 8 milr.

Lietuvoje ir kitur užsieny metams 20 milr. pusmečiui 10 milr.

REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS ADRESAS:

Rua Bandeirantes, 474 Tel. 4-3925
Caixa Postal 1764 São Paulo.

Lietuvių S-gos Brazilijoj Organas

Leidėjas: LIETUVIŲ S-GA BRAZILIJŲ

Atsakomasis redaktorius

Dr. Egaz Muniz Moreira Landi

Faktinis Redaktorius

Stasys Vancevičius

Rankraščius redakcija taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų rankraščių nesaugo ir savo lėšomis negražina.

10-ti METAI.

SÃO PAULO, 1938 m. Spalių - Outubro mėn. 15 d.

NR. 42 (510)

Agr. Br. Laukšas.

Ž. Ū. Kolonizacijos Reikalu.

(Specialiai «Lietuviui».)

Po įvairių nepavykusių bandymų įkurti lietuvių ž. ū. koloniją atrodo esame užtenkamai gerai pasimokinę. Deja, tų patyrimų niekas nenori pritaikinti gyvenimui. Kaip gyvenimas rodo vienas kolonizacijos bandymas bei gėsi afėra, kitas panašiai į afėrą dėl pačių kolonistų kaltės (gerai einančio biznio pats agentas negriaus) trečias nepavyko dėl pasitikėjimo ir kolonistų stokos. Ketvirtas dėl pavydo ir pinigų stokos. Prie tų visų dar galima pridurti svarbiausią: tai baimė girių ir sumužikėjimo. Kas buvo rimtai pasiryžęs tapti Brazilijos mužiku, tas /jei nelaimės nesutrukdė/ jau tapo ar yra arti to.

Labai nes mėgstame kalbėti apie įvairias klūtis liet. kolonizacijai: vienam atrodo, kad to įstatymai nebeleidžia, kitas mano, kad Brazilijoj mažai bėra tam žemės, o kaip svarbiausi visi linksniuojame pinigų stoką apie kurią pirmo eilėn pravar tu ir prasiartai.

Aišku, kad pinigas valdo viską ir jo kiekvienam darbui reikia. Gali būti nuomonių skirtumas dėl sumos dydžio. Kol reikia kolonizacijai suma nėra tiksliai nustatyta daugelis mano kad be pagalbos iš Kauno /ar kitur/ lietuvių ž. ū. kolonizacija nebeįmanoma ir randa reikalo jos prašyti. Jei gaus, geriau, nes lengviau bus kurtis bet klausimas: kiek? To klausimo turbūt niekas nėra gerai precizavęs.

Ramiu laiku galėjome visi „lengva širdim“ diskutuoti prašyti ir reikalauti. Dėja, laikai pasikeitė. Viena, kad mes didžiulę daugumą esame išpildinti ir kaip svetimšaliai visam pasauliui, o tuo pat ir Lietuvai turim susiprasti, kad Lietuvai esame svarbūs tik tautiniu, bet ne pilietiniu atžvilgiu. Antras dar svarbesnis motyvas, tai pasakutiniai įvykiai su Lenkija rodo, kad Lietuvai dabar pinigai reikalingesni negu mums. Akyvaizdoj to, ar ne tikslingiau būtų mums patiems organizuoti kolonizuotis, patiems savo jėgomis kaip tai daugelis yra padarę. Jei neklystu prašantieji be ne tikisi gauti dykai ar labai pigiai ilgam išsimokėjimui žemės arti didmiesčių. Kaikas gal tikisi gauti ir įsikūrimui pagalbos. Nelaimių išitiktiems vargšams gal ir tai reikalinga, bet tai tik išimtis, kurias galima traktuoti ne kaip kolonizacijos, bet paprastą labdarybės reikalą.

Nors ir nedidelis patyrimas bet visgi šio toks rodo, kad mes nors ir sunkiai, bet visgi

galime patys savo jėgomis įkurti savo ž. ū. koloniją. Vyriausia klūtis glūdi ne įstatymuose ne lituose, bet tame, kad arti miestų žemė brangi mums neįkandama, o trauktis toliau nuo miesto malonumų retas tenori. Žodžiu, išponėjome neproporciniškai savo jėgomis, t. y. pasijuto me esą didesniais ponais, negu ištikro esame. Dėlei to ir pati kolonizacija stovi mirties taške ir ne nemano judėti. Drįstu tvirtinti kad jos ir litais daug neišjudinsi. Tas ratas gali tik kartą kitą apsisukti ir vėl sustoti tame pat taške, sukeldamas dar didesnių skandalų dėl „kaulo“ mūsų tarpe. Mat, nežiūrint to, kad norinčių ūkininkauti mūsų tarpe maža, „litinių kolonistų“ atsirastų kaip skėrių. Juk jei galima lengvai ūki įsigyti, o po to jį pardavus vėl miesto sukurin grįžti, kodėl gi ne tapti „ūkininku“. Kaikurie nuo pirmų kūrimsi dienų pabėgtų išsigandę moskito ar gyvatės /tai mano patyrimas/ ir negaudami mieste darbo keiktų tą kolonizaciją kaip afėrą /irgi mano patyrimas/. Rimtesni liktų, bet jie vargu ar savo skaičiumi pateisintų įdėtą išlaidas ir viltis, nes jie ir dabar be pagalbos daugumą gali įsikurti ir kuriasi kur kam patogiau.

Nenoriu tikėti, kad būčiau pirmas ar net 501-as lietuvis įsikūręs Brazilijos giriose, todėl nėra abejonės, kad daugelis iš mūsų tas girias pažįsta bet jų bijo iš tolo nežiūrint, kad giriose ir tik vien giriose glūdi geros kolonizacijos galimybės ir mūsų ateitis. Ir štai kodėl:

Giriose, toli nuo S. Paulo malonumų, žemė arba nieko nekainuoja ir gali joje įnamiauti kiek patinka /valdiškoj/ arba 1,000 iki 4,000 milreisų įmokėjęs tampa 10 alkerių savininku. Jei tos sumos neturi, tai įmokėjęs apie 25% bendros kainos gali bandyti per kelius metus išmokėti. Betgi jei savo jėgomis nepasitiki, gali kontraktą sudaręs irgi įnamiauti tol, kol išgadinai žymią dalį miško, nualinsi žemę, o tada surinktu „lukru“ jau gali arba tą patį ar kitą sklypą pirkti ar bent kuriuo iš paminėtų būdų valdyti tol kol „šeimyninkas pradės sveikti“ jkyrėti“. Traukdamasis nuo valomo sklypo paprastai gauni iš pirkėjo „atstupnų“ t. y. jam parduodi „dirėitą“ kurio pats neturi. S-ta Catarinój tas labai madoj. Tai nėra joks jūridinis aktas bet praštas sodybos pardavimas.

(B. d.)

BAISI PADĖTIS PALESTINOJE.

Paskutinėmis dienomis visoje Palestinoje vėl smarkiai pradėjo veikti ginkluoti arabų teroristai. Arabų teroristai suruošė atentatą prieš Palestinos gubernatorių. Važiuojant gubernatoriui šarvuotu automobiliu per Jeruzolimo senamiestį teroristai sviedė 4 bombas, iš kurių dvi sprogo, tačiau nieks nenukenėjo.

KINIEČIU KONTRAOFENSYVA PRIEŠ JAPONUS.

Iš Hankeu pranešama, kad kiniečių kariuomenė po labai stiprių susirėmimų smarkiai sumušė japonus vakarų Hankeu fronte ir vėl užėmė kelią, jungiantį Hankeu su Pekinu. Japonų pastangos atgauti šitas pozicijas nuėjo niekais. Kiniečiai sutelkia savo jėgas Yangsin paupyje ir

įvairiose Palestinos vietose teroristai žiauriai užpuldinėja žydus, daužo jų krautuves ir gyvenamus namus. Anglija į Palestina pasiuontė dar daugiau savo kariuomenės ir policijos, tačiau vistiek tvarkos atstatyti nepavyko. Kasdien kartojasi kruvini susirėmimai tarp arabų teroristų ir policijos.

žygiuoja pimyn.

Japonų karo aviacija vėl pradėjo smarkiai bombarduoti Kinijos miestus ir gyvenamas vietas. Su savo aviacijos pagelba japonai nori atgauti prarastas pozicijas. Kiniečiai ir toliau pasiryžę iš visų jėgų laikytis.

DESMOBILIZACIJA EUROPOJE.

Po Miuncheno konferencijos, kuri nusprendė atiduoti Vokietijai Čekoslovakijos sudetą sritį, Europoje padėtis atslugo. Visos valstybės, kurios didžiausio įtėmimo dienomis turėjo sumobilizavusios kariuomenę, pradėjo vykdyti desmobilizaciją. Desmo-

bilizacija vykdoma Prancūzijoje Italijoje, Vokietijoje, Belgijoje ir kitose valstybėse. Jaučiama, kad tuo tarpu didysis pavojus Europos taikai yra praėjęs.

Laikraščiu žiniomis, net ir Čekoslovakija desmobilizuoja didelę dalį savo kariuomenės.

HITLERIS REIKALAUŠ VOKIETIJAI KOLONIJU.

Europos spauda spėja, kad pavykusio Hitleriui konflikto su Čekoslovakija dabar jis pradės reikalauti Vokietijai kolonijų. Vokiečių politikai su Hitleriu priešaky nurodinėja, kad 75 milijonų vokiečių tauta negalinti gyventi be kolonijų. Afrikoje, Azijoje ir kitur kolonijas turi mažosios valstybės, kaip Portugalija, Olandija, Belgija, o didžiulę Vokietija praradusi savo kolonijas didžiojo karo metu, jų dabar visai neturi. Laikraščiai

spėja, kad pirmoje eilėje Hitleris pareikalauš kolonijų iš Portugalijos.

Kai kurie Europos politikai mano, kad Hitlerio imperialistiškas politika krypsianti rytus ir kad Hitleris, po sudetų prijungimo, eisias prie Dancigo, lenkų koridoriaus ir Klaipėdos. Tačiau kiti politikai mano, kad Hitlerio politika dabar pradės krypti į kolonijas, nes vokiečių pramonė ir prekyba be kolonijų pergyvena sunkią krizę.

ČEKOSLOVAKIJOS SPAUDA PRIEŠ MIUNCHENO KONFERENCIJĄ.

Miuncheno konferencija, kurioje dalyvavo Hitleris, Musolini, Čemberlenas ir Daladier, smarkiai pažeidė Čekoslovakijos tautos prestižą ir pareikalavo iš šios demokratinės Europos valstybės didžiausios aukos tam, kad patenkinti gruboniškus Hitlerio reikalavimus. Čekoslovakijos spauda, komentodama Miuncheno konferencijos nutarimą, sako, kad pasaulio politikų sąžinė užmigus. Pasaulyje prasidėjo barbariškos jėgos viešpatavimas, nes teisė ir teisybė purvinu batu sumindžiota.

Vokiečių kariuomenė jau užėmė sudetą sritį.

Vokiečių kariuomenė paskutinėmis dienomis jau okupavo

Čekoslovakijos sudetą sritį. Okupacija įvyko be jokių incidentų į vokiečių kariuomenės užimtus sudetų kraštus buvo atvykęs su vizitu Hitleris.

Kaikuriose Čekoslovakijos vietose, pagal Miuncheno konferencijos nutarimą, įvyks plebiscitas (balsavimai). Ten kur vyks plebiscitas, jo kontrolei ir tvarkai prižiūrėti siunčiama speciali Anglijos ir Prancūzijos policija.

Laikraščiai rašo, kad Hitleris manąs atsakyti nuo kaikurių Čekoslovakijos vietų ir ten plebiscito nedarys.

Lenkijoje bus uždaroma rytos opozicinės partijos.

«Havaso» agentūra iš Varšuvos praneša, kad Lenkijos politiniuose sluoksniuose svarstomas klausimas apie uždarymą visų opozicinių partijų. Lenkijoje norima įvesti autoritetinį režimą. Mat, visoje Lenkijoje paskutiniu laiku prasidėjo didelis opozicijos bruzdėjimas prieš valdžią. Lenkijos ūkininkai ir darbininkai pergyvena didelį skurdą.

Argentinos lietuviai ruošiasi sutikti p.R. Skipitį.

Argentinos lietuvių laikraščiai praneša, kad tenykščios lietuvių organizacijos, mokyklos ir lietuvių visuomenė ruošiasi priimti DULR Pirmininką p. R. Skipitį. P. R. Skipičiui numatyta eilė paskaitų ir priėmimų.

P. R. Skipitis į Buenos Aires atvyko šio mėn. 11 dieną.

PAVOJUS MAŽOMS VALSTYBĖMS.

Čekoslovakijos likimas aiškiai parodė, kad Europoje pasidarė labai didelis pavojus mažoms ir silpnoms valstybėms. Kada vieš patauja jėga, nėra vietos teisei ir teisybei. Didžiosios gruboniškos Europos valstybės kiekvienu momentu gali užpulti bet kurią mažą ir silpną valstybę ir be jokių ceremonijų ją užimti. Vienintėlis kelias mažoms valstybėms apsaugoti savo nepriklausomybę, tai susiburti į mažų jų valstybių tvirtas sąjungas ir bendromis jėgomis spirtis prieš grubonišką politiką ir imperializmą.

— Vienoje vokiečių naciai įsi-
veržė į kardinolo Innitzer rūmų, išdaužė langus ir pridarė daug nuostolių. Dėl šito įvykio, kuris, kaip spėjama, buvo tyčia išprovokuotas su nacių vadovybės žinia, kilo rimti nesupratimai tarp Vokietijos ir Vatikano (Popiežiaus).

Iš Lietuvos

Baigia statyti Panevėžio -- Joniškėlio geležinkelį.

Naujasis Panevėžio — Joniškėlio siaurasis geležinkelis visai baigiamas statyti. Šiuo metu baigiamas tiesti kelias — dėdami pabėgiai ir klojami bėgiai žvyruojama. Pakelėje jau baigiami statyti namai stotims, susitojimo vietoms ir administracijai gyventi. Didžiausi statybos darbai vykdomi Panevėžyje. Be to statybos vykdomos Vaitkūnų sustojimo vietoje, Pušaloto stotyje, Medzikonyse, Skaistgiryje ir Blūdžiūose. Vien plytų namų statybai šiemet sunaudota apie 1,5 milijono.

Visą laiką prie geležinkelio ir namų statybos dirba daug darbininkų.

Naujasis, 38 kilometrų geležinkelis, kuris ne tik jungs Panevėžį su Biržų — Šiaulių siauruoju geležinkeliu, o vėliau ir su Joniškėliu, bet ir aptarnaus turtingą Aukštaitijos kraštą, ligi šiol neturėjusį kitokio kaip viešųjų kelių susisiekimą, numatomas atidaryti ne vėliau kaip spalio mėn. pirmoje pusėje.

Dar geležinkelį neatidarius, teko apsiimti pervežti „Lietuviui“ apie 4.000 maišų trąšos.

Daugiau steigs pieninių.

Tuo tarpu dar ne visi apskričių miestai turi geras pienines arba ir visai jų neturi. Pieno centras netrukus numato visose svarbesnėse vietose įsteigti pienines. Pirmiausia didelė pieninė bus įsteigta Šiauliuose.

Laukiama atvykstant iš Rusijos apie 30 lietuvių.

Kaip teko patirti, Sovietų vyriausybė jau davė principinį savo sutikimą leisti grįžti apie 30-čiai lietuvių, patekusių į Rusijos koncentracijos lagerius ar kalėjimus. Manoma, kad jie atvyks po keletos savaičių. Atvykstančių tarpe bus ir penketas kunigų.

Leista atidaryti 130 naujų pradžios mokyklų kompleksų.

Švietimo m-jos nuo šių mokslo metų pradžios leista atidaryti 56 nauji kompleksai šeštiesiems skyriams tose mokyklose kuriose pernai buvo leisti penktieji skyriai. Per 52 pradžios mokyklų atidaryti penktieji skyriai, t. y., įsteigta antrojo laips-

nio naujų mokyklų. Be to, keturių skyrių pradžios mokyklų skaičius padidintas 22 kompleksais. Tokiu būdu iš viso nuo šių mokslo metų pradžios leista atidaryti 130 naujų pradžios mokyklų kompleksų. Rugsėjo 1 d. iš viso visoje Lietuvoje (be Klaipėdos kr.) yra 5232 pradžios mokyklų mokytojų.

Pradžios mokyklos atsilikėliams vaikams mokytis.

Šiais metais prie didesnių pradžios mokyklų bus leista atidaryti keli kompleksai, kurie bus skirti atsilikėliams vaikams mokytis. Į kiekvieną tokį kompleksą numatoma priimti ne daugiau kaip po 20 atsilikėlių vaikų. Prie trijų pradžios mokyklų jau leista atidaryti trys tokie kompleksai. Tai bus pirmas bandymas atsilikėliams vaikams mokytis.

Pakilo galvijų kainos.

Paaikėjus, kad šiemet yra žymiai geresnis pašarų derlius, ūkininkai pradėjo daug mažiau rinkti pristatyti kai kurių gyvulių. Ypač ūkininkai susilaiko parduoti karves. Gyvulių pirkimai skundžiasi, kad dabar net

mėsai esą sunku galvijų gauti, nors kainos už juos siūlomos ir daug aukštesnės: yra pakilusios.

Naujo derliaus būsią 32 milijonai centnerių.

Pradėjus kultūrai šių metų derliaus javus, jau pradeda aiškėti ir galimi bendrieji gausimų grūdų kiekiai. Atrodo, kad visų kultūrų derliai, išskyrus tik kai kurias vietas, Lietuvoje šiemet numatomi didesni ir geresnės kokybės negu pernai. Rūgių derliai numatomi 5% didesni, kviečių net 40%, miežių 19%, avižių — 22%. Žirnių javų 32% ir sėmenų — 6% didesnis derlius negu praėjusiais metais. Lietuvos Banko korespondentų iš įvairių Lietuvos vietų pranešimai rodo, kad naujojo derliaus šiemet tikimasi gauti iki 32 milijonų centnerių.

Kretingoje statomas linų apdirbimo fabrikas.

Linų, pakūlių, sėmenų ir grūdų supirkėnimo ir eksporto firma A. Stock ir Co Kretingoje pradėjo statyti linų apdirbimo fabriką, kuriame dirbs apie 80 darbininkų. Mašinos užsakytos Čekoslovakijoje ir Belgijoje.

Tautininkai suaktyvins politinę veiklą.

Vyriausioje tautininkų valdyboje nutarta šiais metais smarkiai suaktyvinti tautinę ir politinę veiklą. Prie aktyvesnio darbo jau dabar ruošiamasi.

Geografų kongresas.

Vytauto Didžiojo universiteto didžiojoje salėje įvyko pirmas Lietuvos geografų kongresas, kuriame dalyvavo apie 100 geografų. Kongresą atidarė prof. Pakštas, pirmininkauti pakviestas dr. Juška. Žodžių kongresą sveikino universiteto rektorius prof. Roemeris, švietimo ministerijos

vardu p. Vaitiekūnas, gamtos — matematikos fakulteto vardu prof. Žemaitis. Be to, sveikino telegramos atsiųstos iš Latvijos ir Estijos. Kongrese buvo išrinkta delegacija, kuri nuvyko pasveikinti švietimo ministrą. Vakar išties dieną buvo skaitomos paskaitos, o vakare išrinkta valdyba. Šiandien geografai išvyksta į dviejų dienų ekskursiją po Lietuvą.

Žemės ūkio Ministerija likviduos savo žinioje esamus žemės ūkius.

Nuo karo laiku į Lietuvą ne grįžo daug žemės ūkio savininkų, kurių ūkius valdyti perėmė žemės ūkio ministerija. Šiuo laiku žemės ūkio ministerijos žinioje tokių ūkių esama apie 150 ūkių didumas nuo 50 iki 12 ha. Kadangi apie tų ūkių savininkus jokių žinių nesama, tai šią žiemą numatoma visus tuos ūkius parduoti ir pinigus įnešti į banką tų ūkių savininkų sąskaiton.

Trečia statybos bendrovė su 6 mil. kapitalu.

Mūrinės statybos skatinimas visoje Lietuvoje rado labai gvarą pritarimą. Šiemet statoma daug daugiau mūrinių trobesių, negu ankstesniais metais. Nors, spėjama, kad šiemet plytų bus pagaminta apie 30—40% daugiau, negu pernai, bet ir tai ne spėjama patenkinti viso jų poreikavimo. Pagyvėjo ne tik mūrinė statyba bei statybinių medžiagų gamyba, bet įsisteigė palyginti nemažai naujų statybos medžiagų ir statymo įmonių. Naujų plytinių šiemet įsisteigė apie 70, iš kurių apie 10 pramoninkų ir apie 60 kaimo plytinių.

Mūrinei statybai vykdyti viena bendrovė jau įsisteigė su 100.000 akcinio kapitalu („nuosa vybė“). Dabar organizuojama jau stambesnė akc. statybos bendrovė „Namas“ su 250.000 Lt. ir studijuojamas klausimas stambios, su 4—6 mil. Lt akcinio ka-

pitalu, bendrovės įsteigimas, kuriuoje savo kapitalais dalyvautų valstybė ir privatūs kapitalistai. Akc. bendrovę „Namas“ organizuoja inžinieriai Slabšys, Elsbergas, E. Galvanauskas ir kiti.

Nuo lapkričio 1 dienos atidarys tris stalių amatų mokyklas.

Švietimo ministerijos specialiu mokslų departamentas paruošė projektą, pagal kurį nuo š. m. lapkričio 1 dienos numatoma atidaryti tris stalių amatų mokyklas. Mokyklos bus atidarytos Kaišiadoryse, Biržuose ir Vilkaviškyje. Papildomose švietimo ministerijos sąmatoje tų mokyklų išlaikymui šiais metais numatyta 26.830 litų.

Palestinon nebevyksta nė vienas žydas.

Pastebėta, kad paskutiniu metu į Palestiną nebevyksta nė vienas Lietuvos žydas. Per paskutinius keturius mėn. iš Lietuvos emigravę žydai vyko į P. Afriką ir kitur, tik ne į Palestiną. Teigiama, kad mūsų žydai labai bijo arabų.

Statomi Lietuvos Banko Rūmai.

Mažeikiuose jau baigiami statyti Lietuvos banko rūmai. Netrukus bankas persikels į savo naujuosius rūmus. Šis pastatas bus didžiausias visame Mažeikių mieste.

Iš Latvijos i Lietuvą bėga šernai.

Šiaulių ap., Martiniškių apyl. gyventojai pastebėjo, kad šio mis dienomis iš Latvijos per sieną į mūsų pusę atbėgo šernų gauja, iš viso apie 30 šernų. Du šernai buvę veršio didumo. Vi si šernai nukūrė į Žagarės miškus.

Alex Munthe.

Daktaras iš San Michele.

(Fragmentas iš knygos „San Michele Knyga“)

(Tąsa iš 41 nr.)
P A C I E N T A I.

Gerų geriausia yra ką nors paprašyti — žmogų, kuriuo jūs pasitikitė ir kuris šunis myli, tatau būtinai reikalinga, — kad jis nušviestų jūsų šunį į sodą, jam duotų kaulą ir, kai tas jį graus, jam su revolveriu įvartytų į ausį kulka; mirtis bus momentali ir be skausmo, gyvybė užges kaip žvakė, kurią užpučia. Daug mano senų šunų šitaip yra mirę nuo mano rankos. Jie visi užkasti po Materitos kiprisais, ir ant jų kapo stovi antikinio marmuro kolona. Ten taip pat ilsisi vienas šuo, dvylika metų buvęs ištikimas bičiulis vienos Maloningos Damos /Svedų kara-

lienė/, kuri, nors likimo pastatyta viso krašto, mano krašto, motina, vis dėlto rasdavo širdyje pakankamai vietos savo ištikimam bičiuliui ir uždėdavo puokštę gėlių ant jo kapo kiekvieną kartą, kai atvykdavo į Capri.

Likimas lėmė, kad labiausiai meilės vertas gyvulėlis sirgčių baisiausia liga, pasiutimu. Pasteuro Institute aš dalyvavau pirmoje fazėje ilgai trukusios mokslo kovos su šituo šurpiu priešiu taip pat išgyvenau galutinį laimėjimą; jis brangiai atsiėjo, nes buvo pirktas visos šunų hekatombos/didelio skaičiaus gyvulių auka dievams/ o, gal, ir kelių žmonių gyvybės kaina. Mėgdavau nueiti į apkrėstų gyvulių

tvartus, kiek galėdamas, lengvin davau jų likimą, bet ilgai man šitai pasidarė taip sunku, jog kiek laiko apskritai nebėčiau į Pasteuro Institutą. Bet niekuomet nedvejodavau, kad yra teisu daryti tai, kas ten buvo daroma. Taip pat mačiau ir daugelį nepasisekimų. Mačiau daug ligonių mirštant tiek prieš naują gydymą, tiek po jo Pasteurą narsiai puolė ne tik įvairių rūšių šunų bičiuliai, pilni nemokšiško ir gerų norų, bet ir daugelis jo kolegų; jį net kalmino ne vieną ligonį dėl jo serumo mirus. O jis drąsiai ejo savo keliu, nenusimindamas dėl nepasisekimų, tačiau tie, kurie jį tuo laiku matydavo, puikiai žinojo, kiek jis kenčia dėl to, kad priverstas kankinti šunis, kadangi pats buvo didelis jų bičiulis. Tai buvo labai didžios širdies žmogus, kokį tik galima įsivaizduoti. Vieną kartą jį gir-

dėjau sakant, kad jis niekuomet negalėtų šauti į paukštį. Jis darė visa, ką tik galėjo, kad sumažinus laboratorijos šunims kentėjimus; Villeneuve—1 Etang šunidės sargas, buvęsis žandaras pavarde Pernier, buvo paties Pasteuro į šią vietą paskirtas todėl, kad buvo žinomas, kaipo didelis šunų bičiulis. Tose šunidėse būdavo šešiasdešimt serumu įskiepytų šunų, kuriuos nustatytais laikotarpiais vesdavo į Lycee Rollin šunidė ir ten apriedindavo pasiutusiais šunimis, kurių ten būdavo uždaryta keturiasdešimt. Šitų pasiutusių seilėjančių šunų priežiūra darbas pavojingas, ir dažnai stebėdavausi visų rodoma drąsa. Pats Pasteuras absoliučiai nepažino baimės. Mačiau kartą, kai jis pats ėmė pavyzdėli seilių tiesiai iš vieno pasiutusių šunų snukio, burna traukdamas su stikliniu vamzdeliu mirštamų sei-

lių iš nasrų pasiutusių buldogo, kurį laikė ant stalo du asistentai, apsimovę rankas odinėmis pirštineimis. Beveik visi tie laboratorijos šunes buvo nelaimingi benamiai gyvulėliai, policijos sugaudyti Paryžiaus gatvėse; bet daugelis atrodė pažinę geresnes dienas; čia jie kentėjo ir mirė patamsiuose — nežinomieji Kareiviai karo, kurį žmogaus genijus kariavo su liga ir mirtimi. Netoli nuo ten, Bagatelle, elegantiškose šunų kapinėse, įsteigtose siro Richardo Wallace, gulėjo palaidoti šimtai sterblių ir saloninių šunų; baltuose marmuriniuose jų kapų kryžiuose mylinčios rankos įrašytos jų tuščio ir ištaigo gyvenimo datos.

Tąsyk įvyko ta šurpi šešių rusų kaimiečių istorija; jie buvo užpulti rujos pasiutusių vilkų ir caro lėšomis atgabenti į Pasteuro Institutą. (B. d.)

V. Kemežys.

Lietuvos Jubiliejinis balansas.

(Pabaiga)

Žvelgdami į kultūrinius Lietuvos laimėjimus, turime prisiminti, koks skurdus mūsų dvasinis gyvenimas buvo prieš karą. Vienas kitas laikraštėlis, vienas kitas vakarėlis. Tai beveik ir visa, kuo rusų priespaudoje galėjome guostis. Šiandien turime labai sustiprėjusią grožinę literatūrą, kurios ne vienas tomas jau yra išverstas į svetimas kalbas. Mūsų dvasios turtai pradeda veržtis į pasaulį. Per dvidešimtį metų išleistų egzempliorių knygų skaičiai siekia milijonų. Mūsų plastinas menas yra taip pat tiek išsiplėtojęs ir pakilęs, jog nedrovu pasirodyti užsienyje, iš kurio susilaukiame teigiamų įvertinimų. Scenos menas yra labai didelis mūsų kultūrinis laimėjimas, palyginus su tuo mėgėjų teatru, kurį turėjome, ir nevisur, prieš karą. Turime vieną geriausių Europoje operų su pasauline vokaline įžybe — mūsų Kipru Petrausku. Turime du dramos teatrus. Turime baletą. Auklėjame nemaža muzikalinio jaunimo konservatorijoje.

Spaudos srityse merdėjome. Nepriklausomybės pradžioje turėjome vos tris laikraščius su 20.000 egz. bendro tiražo. Šiandien turime apie 160 periodinės spaudos leidinių su netoli milijono tiražu. Taigi, vienas laikraščio egzempliorius jau tenka tik trims Lietuvos gyventojams. Vienas didžiausių tautos kultūringumo pažymių yra jos knyga arba enciklopedija. Net didžiausios tautos šiuo savo turtu visuomet didžiuojasi. Lietuvos enciklopedijos darbas jau yra beveik įpusėtas. Jos išleidimo ėmėsi kooperatinė „Spaudos Fondo“ bendrovė, į septynis ligšiolinius enciklopedijos tomus įdėdama apie pusantro milijono kapitalo. Tai liūdi, kad ir mūsų spaudai atstovaujančių solidžių įstaių jau taip pat turime. Mūsų spaudos technika nuolat tobulėja ir iš mūsų spauduvų jau išeina leidiniai, kurie savo išvaizda lengvai gali konkuruoti su užsieniniais.

Svietimas yra suoliais pažengęs į priekį. Prieš karą lietuviškų pradžios mokyklų beveik neturėjome. Šiandien turime 2.320 tokių mokyklų. Jose mokytojauja 5.260 mokytojų ir mokiški apie 300.000 mokinių. Nepriklausomybės pradžioje mokykloms turėjome tik 367 namus, šiandien savo namuose jau yra apie 1.000 pradžios mokyklų. Kasmet Švietimo Ministerija ir savivaldybės mokyklų statybai išleidžia po 2 mil. litų, už kuriuos pastatoma po 80 namų, iš jų daug moderniai įrengtų. 1919 metais turėjome 39 vidurines mokyklas su daugiau kaip 9.000 mokinių. Dabar jų turime daugiau kaip 90 su 19.000 mokinių. Turime universitetą su 3.000 studentų. Kasmet universitetas šimtais išleidžia įvairių specialistų su aukštuoju mokslu. Turime Žemės ūkio Akademiją, kuri ruošia mums agronomus. Turime Veterinarijos Akademiją, kuri aprūpina kraštą veterinarijos gydytojais. Turime tinklą amatų ir technikos mokyklų,

turime prekybos mokyklų. Turime prekybos institutą ir pedagogikos institutą. Veikia Kūno Kultūros Rūmai, rūpindamiesi fizinio auklėjimo personalo paruošimu ir bendrai tautos fizinio auklėjimu. Valstybė rūpinasi tautos švietimu ir per bibliotekas ir jų krašte jau yra įkūrusi per šimtą.

Jei dvasinėje srityje matoma tokia didelė Lietuvos pažanga, tai tam, suprantama, negali neturėti įtakos ir materialinė krašto kūryba. Lietuvos ekonominiai ištekčiai po karo yra labai padidėję. Prieš karą Lietuvos ūkininkas buvo be apšvietos, jo ūkis nėjo pažangiu keliu. Ūkininkas nedaug pagamindavo ir nedaug pajamų iš savo ūkio turėdavo. Pieno ir kaulių ūkis prieškarinės Lietuvos ūkininko sodyboje nevaizdavo didelio vaidmens. Laukų našumas — derliai nepasiekdavo nė pusės to, kas buvo Rytprūsiose. Karo metu Lietuvos ūkis buvo visai sunaikintas ir prieškarinį lygį pasiekė tik apie 1924 metus. Nuo to laiko prasideda Lietuvos ūkio krepimas į intensyvių ūkį, kuris šiandien Lietuvai yra davęs puikių vaisių. Tuo tarpu kai 1924 m. Lietuva į užsienį išvežė tik 524 tonas sviesto, pernai sviesto išvežimas pasiekė jau 15.000 tonų. Raguočių skaičius beveik padvigubėjo. Bekono išvežimo srityje Lietuva pranešė visas Baltijos valstybes. Tuo tarpu kai 1928 m. išvežė tik 150 tonų, pernai bekonu eksportuota 11.000 tonų. Žemės ūkiui klti labai trukdė neišskirstyti kaimai. Šiandien į vienkiemius jau išskirstyta apie 1,5 mil. ha žemės. Pagal žemės reformą iš nusavintų dvarų sukurta apie 35.000 naujų ūkių. Be to, išdalinta 25.000 sklypų mažžemiams, tuo pat sumažinant kaimo proletariatą ir skurdą. 4.000 sklypų skirta miestams plėsti. Apie 40 mil. litų įdėta į Lietuvos plotų nusausinimą, be ko neįmanomas žemės ūkio kultūros kėlimas. Derlių našumas, palyginti su prieškariniu, yra padidėjęs nuo 20 iki 100%. Suorganizuota 30.000 jaunųjų ūkininkų armija, kuri Žemės ūkio Rūmų agronomų vadovaujama, rodo senimui, kaip reikia naujais būdais ūkininkauti. „Pienocentras“, „Lietūkis“ ir „Maistas“ virto lietuviškos gamybos ir prekybos tvirtovėmis, kurių apyvartos siekia šimtų milijonų. Jau nepriklausomoje Lietuvoje įsteigti penki modernūs bekonu fabrikai, tankus pieninių tinklas juosia visą Lietuvą. Šiomet įvykusia Teislių paroda parodė, kad net labai prieškariniais laikais Žemaitija savo žemės ūkio pažangoje padarė tikrus suolius, kuriais visiems tenka stebėtis.

Finansinėje srityje Lietuva ypatingai gali didžiuotis. Ji yra ta reta valstybė, kuri išlaikė savo valiutos pastovumą sunkiausiais krizės laikais ir apsaugojo gyventojus nuo skaudžių sukrėtimų, kurie juos praeityje, dar esant svetimais rusų ir vokiečių valiutai, buvo sunkiai palietę. Lietuvos biudžetai buvo suvedami be deficitų ir nepriklausomybės laikais smarkiai išaugę. Lietuvos įs.

kolintas, palyginus su kaimynais, yra labai mažas. Lietuva turi apie 120 mil. litų skolos, t. y. vienam Lietuvos gyventojui tenka skolų tris kartus mažiau, negu Lenkijos gyventojui, keturis kartus mažiau, negu Estijos gyventojui, ir pusė to, kas tenka Latvijos gyventojui.

Į statybą tik paskutiniaisiais dešimčia metų Lietuva yra įdėjusi apie 600 mil. litų ir labai pagražinusi save. Einame prie Lietuvos sumūrinimo ir elektrifikavimo. Pastatyta apie 200 km naujų plačių geležinkelių. Nutiesta šimtai km naujų plentų, iš jų Žemaičių plentas, kuris atneš daug kultūros lobio šiam kraštui. Į Klaipėdos uostą įdėta apie 35 mil. Lt ir per nukreipta daugumas Lietuvos eksporto ir importo. Laivų judėjimas uoste, Lietuvai valdant, beveik trigubai padidėjo. Lietuva įsigijo savo prekybos laivyną. Pramonė atgijo ir jos darbininkų skaičius iš 15.000 prieškarinių pasoko iki 30.000.

Darbininkų reikalais taip pat ypatingai susirūpino tautiškoji vyriausybė. Įsteigti Darbo Rūmai, kurie varo platų darbininkų kultūrinimo darbą. Darbo apsauga išplėsta daugeliu atvejų geriau, negu senose kultūrin gose valstybėse. Šiems metams numatyta apie 4 mil. Lt. viešiesiems darbams, kuriais bus aprūpinta apie 6.000 darbininkų. Įvestos kompensacijos, normuojamas atlyginimas. Yra ligonių kasos, draudimas nuo nelaimingų atsitikimų tiek pramonėje, tiek žemės ūkyje. Socialiniai globai valstybė ir savivaldybės kasmet išleidžia apie 10.000 mil. litų ir aprūpinta apie 15.000 vaikų ir senelių.

Tai neišsamus, tik trumpai sutrauktas mūsų darbų balansas. Tačiau, ir tai, kas čia suninėta, verta mūsų tautos dėdų didelių kūrybos partangų. Aukos karių ir ypatingai savanorių, kurie rugsėjo 7—8 d. buvo žygių, ant Lietuvos laisvės aukuro yra sudėtos neveltui. Tiesa, darbo ir vienybės pastangų Lietuvai dar ir toliau nemaža teikia, tačiau šiais metais visos Lietuvos per įvairias iškilmes parodytas entuziazmas, patriotizmas, pasiryžimas ir pasitikėjimas Tautos Vadu ir jos vyriausybė patikrina, kad ateinančiais Lietuvos nepriklausomybės jubiliejus bus dar giedresnis ir dar gražesnis savo vaisiais. Juo labiau, kad jubiliejiniai metai sustiprino Lietuvos santvarką naująja konstitucija, daug tobulėse nuobuvusiąją. Jei ir toliau taip ryžtingai dirbsime ir tvarkysimės, jei gyvensime Tautos Vado energija ir giedria viltimi tai, jo paties žodžiais tariant, su ypatingu tvirtumu, gražiausių vilčių kupini, galėsime žiūrėti į savo ir savo valstybės šviesią ir laimingą ateitį.

PINIGŲ PERSIUNTIMAS Į EUROPA.

Persiunčiame pinigus į Europą doleriais, svarais, frankais ir t. t. bet į kurį Europos miestą paštu („colis Postaux“). Taip pat persiunčiame mažus siuntinius, rūbus, vertes ir kt. į visas pasaulio šalis. Informacijos: „BRASILMAR“ Praça do Coreio, 38 sob. Tel. 4-1297.

Este é o optimo cigarro que conquistou as multidões pela sua inegalavel mistura.

Com figurinhas dos lances mais importantes dos jogos disputados na Europa, que dão direito a lindos BRINDES DE VALOR.

Stud. Feliksas Stungevičius.

KONSTRUKTYVUS DARBAS.

(Laiškas iš Urugvajaus).

(Tąsa iš 41 nr.)

Taip pat gauna kreditan veislinius gyvulius labai mažu nuo šimčiu. Priruošus žemę sėjai, kolonistui duodamas kreditas sėklų nusipirkimui. Kreditai žemės ūkio mašinų ir gyvulių pirkimui privalo būti sumokėti po trijų metų. Kreditai sėkloms maišams ir panašioms tikslams paimti iš Banko yra terminuojami tik vieniems metams. Valstybinių žemės mokesčių kolonistas pirkėjas išdui nemoka laike 10 metų.

SĄLYGOS ŽEMĖS NUOMAVIMUL.

Urugvajuje buvo įsigalėjusi tokia nuomonė, kad pradėta naudoti žemdirbystei žemė nebėtinanti gyvulių ganyklai. Bet pavyzdingi žemdirbiai europiečiai šią nuomonę sugriovė. Jie savo darbu įrodė, kad naudojama žemė žemdirbystei laike 5—6 metų duoda dar geresnę žolę gyvulių ganyklai bei pašarui, o be to dar šalia gyvulininkystės duoda javų ūkį.

Šio eksperimento praktiškas išbandymas padėjo lengvinti sąlygas ne tik žemės pirkimui, bet ir nuomavimui. Europietis žemdirbys, kuris turi medžiaginį užstatą (garantiją) lengvai gauna išnuomoti žemės šiomis sąlygomis:

- 1) Turįs garantiją kolonistas gauna tam tikrą hektarų skaičių žemės be jokio pinigų įmokėjimo iškašto. Moka po derliaus nuėmimo kasmet nuo 6 iki 8 pežų (atsizvelgiant į vietą ir išnuomotos žemės rūšį) už ha.
- 2) Kolonistas privatiškai (iš

pačių žemės savininkų) nuomodamas be garantijos turi įmokėti pinigus iš anksto už pusę metų ar metus, žiūrint kaip diktuoja žemės savininkas.

3) Valstybinius žemės mokesčius žemės nuomininkai valstybės išdui nemoka, — jos moka žemės savininkai, bet taip pat mažus.

4) žemės nuomininkai gauna iš valstybės išdo tokius pat kreditus, kaip ir žemės pirkėjai.

Kolonistai (žemės nuomininkai bei pirkėjai) naudojami valdžios privilegijomis, už pavyzdinę ūkininkavimą gauna įvairias premijas ir palengvinimus. Del to žemės savininkai vengia išnuomoti savo žemes be garantijos.

Urugvajaus vyriausybė paskutiniu laiku, matydama žemės savininkų vis labiau sunkinamas sąlygas žemdirbiams kolonistams, išleido specialų dekretą, kuriame sakoma, kad visi žemvaldžiai, jei jie 30% turimos žemės nenaudoja žemdirbystei, privalo mokėti daug aukštesnius žemės mokesčius valstybės išdui, bet nevisuomet tas dekretas išpildomas.

ŽEMĖS DERLINGUMAS IR KOKIS ŽEMĖS ŪKIO DYDIS REKOMENDUOTINAS.

Urugvajaus žemė yra abelnai derlinga. Kurioje apylinkėje neauga linai, kviečiai, ten auga labai gerai vynuogės, dera apelšinos, citrinos ir kitoki vaisiai bei javai. Vienas ha apsėtas linais vidutiškai duoda 15 — 20 „fanegų“, tai yra 1.500 — 2.000

(Pabaiga 8 pusl.)

Vietos lietuvių gyvenimas.

PASISTATĖ NAUJUS NAMUS.

Mūsų skaitytojas Jonas Sprindis Rio de Janeiro mieste, ant rua Conçalves Fontes Nr. 12 pasistatė naujus namus ir ten apsigyveno. J. Sprindis yra prityręs braižytojas. Ilgesnį laiką gyveno S. Pauly ir dirbo įvairiose firmose. Dabar J. Sprindis išmoko piešti karikatūras. Kaip gabus karikatūristas bendradarbiauja keliuose Rio de Janeiro laikraščiuose ir žurnaluose.

K-as.

DAUGĖJA LIETUVIŲ BIZNIERIŲ SKAIČIUS.

S. Paulo mieste ir priemiesčiuose vis kaskart daugėja lietuvių biznierių skaičius. Darbės tesnieji ir gabesnieji lietuviai, susitaupę tiek pinigų griebsi biznio, nes tik iš biznio galima greičiau prasigvyventi ir sukurti gražesnę ateitį. Lietuviai daugiausia stengiasi atidaryti krautuves ar šiaip smulkesnes įmones. Kiek teko girdėti, be veik visiems lietuviams biznieriams neblogai sekasi. Senesnieji lietuviai biznierių jau visai gerai verčiasi.

Lietuviams išeišviam reikėtų mūsų progresuojančius tautiečius daugiau palaikyti, nes juo daugiau turėsime kolonijoje pasitūrinčių žmonių, tuo bus geriau mums visiems.

A. Marčinskis.

VILA ANASTAZIJOJE NEVEIKIA KNYGYNAS.

Kaip prie kitų lietuviškų mokyklų, taip ir prie Dr. J. Basanavičiaus mokyklos Vila Anastazijoje jau senai buvo įsteigtas knygynas-skaitykla, kur lietuviui galėjo gauti pasiskaityti lietuviškų knygų. Dr. J. Basanavičiaus mokyklos knygynas turi nemažą gana gerų knygų, todėl Vila Anastazijos ir apylinkės lietuviams labai būtų pravartu tuo knygynu naudotis, tačiau jau keli mėnesiai, kai knygynas visai neveikia ir pasiskaitymui knygų nieks neišduoda. Nežinau kieno čia kaltė. Bet man atrodo, kad šis nenormalus reiškinys turėtų būti pataisytas. Juk knygynas tam ir yra, kad vietos lietuvių jaunimas ir šiaip žmonės galėtų pasiskaityti knygų.

Knygų Megėjas.

LIETUVIAI BELO HORIZONTE.

Šiame Minas Geraes estado mieste randasi keletas lietuvių daugiausiai viengungiai dirbą vienoje didelėje anglų aukso kasimo bendrovėje. Bendrovėje dirba išviso apie 7000 darbininkų. Aukšas randamas tik kietose olose, kuris galimas atskirti tik geromis mašinomis, pavieniai aukso ieškotojai tiek tiek aukso randa upėse. Bendrovė per dieną priplauna apie 25 ir daugiau klg. Už gramą aukso mokama vietoje 208000. Darbininkams mokama valandai 1—2 mil.

Jonas Dobrega.

SPALIŲ 9 D. MINĖJIMAS VILABELLOJE.

Spalių 9 d. Villa Bellos mokyklos skautai minėjo 18-ąsias

Vilniaus užgrobimo sukaktuves. Ta proga skautai padarė sueigą su pritaikinta programa. Sueigoje dalyvavo nemaža svečių. Programą sudarė p. L. Majienės pritaikinta kaiba, skautų choro dainos, deklamacijos, gimnastikos, baletas ir plastikos numeriai ir gražus, sukaktuvėms pritaikintas Ed. Pažeros 2-jų veiksmų scenos vaizdelis „Spalių 9-jį“. Programa buvo gražiai skautų atlikta ir publiškai didžiai patiko. Baigta Tautos Himnu.

Buvęs.

KAIP BOIKOTUOJAMI MŪSŲ PASILINKSMINIMAI.

Čia noriu išsitariti vienu nemaloniu mūsų kolonijoje reiškinium. Pas mus įvairios organizacijos kartais nuo karto ruošia vakarus ir pasilinksminimus. Lietuvių jaunimas gražius lietuviškus pasilinksminimus mėgsta ir juos gausiai lanko, nežiūrind, kokia organizacija tokį vakarą ar pasilinksminimą ruošia.

Labai nemalonius reiškinys, kada organizacijų pasilinksminimus kitos, priešingos organizacijos boikotuoja ir stengiasi visai kenkti. Ar tas daroma iš pavydo ar iš keršto, nežinau, bet tai labai liūdnas dalykas.

Kad tai ne iš pirmo išlaužtas dalykas papasakosiu šitokį faktą. Praeitą mėnesio 24 dieną „Aušros“ klubas surengė vakarą ant rua Coito Magalães. Į tą vakarą, kaip paprastai, iš visų miesto rajonų važiuo daug žmonių. Kadangi minėtą vakarą ruošė „Aušra“, tai kitos organizacijos „Ryto“ keletas narių stovėjo prie Luz stoties ir kitų vietų netoli salės ir, pamatę einančius į vakarą lietuvius užkalbinėjo ir tvirtino, kad „Aušros“ vakaras neįvyks, kad jiems „Aušros“ valdyba įsikiusi pranešti publikai, jog neįvyks. Tokiu būdu buvo sukaldinta daug žmonių, kurie patikėję grįžo į namus.

Ar „Ryto“ nariai tokį negražų ir nekultūringą darbą darė su savo valdybos žinia, ar patys savo iniciatyva, to nežinau. Vien tik tuo negalima atsistebėti, kaip „Rytas“ ir „Aušra“, abi prisklausydamos „centrai“ gali viena kitai kenkti. Jei „centro“ nariai patys savo organizacijas boikotuoja ir joms nori kenkti, tai „Aušrai“ daug sveikiau tokiam „centrai“ nepriklausyti ir veikti savistoviai. „Aušros“ klubas jau yra ne kartą nukentėjęs nuo visokių globėjų ir netikusių vadų, kaip p. U. ir kitų. Rimta organizacija tokių žmonių turėtų nusikratyti ir ramiai, netrukdoma, dirbti lietuvišką darbą mūsų kolonijoje.

K. K-čiūnas.

REDAKCIJOS PASTABA: Dėdami šias p. K. K-čiūno pastabas nenorime nei vienos organizacijos užgauti, bet tik konstatuojame nemalonų faktą, kad nekultūringos varžytinės tarp atskirų lietuviškų organizacijų kenkia lygiai visiems, todėl tokių varžytinių reiktų vengti.

„LIETUVIS“ MINĖS SAVO DEŠIMTMEČI.

Ateinančių metų sausio 14 dieną sueina lygiai 10 metų nuo

„Lietuvio“ pasirodymo mūsų kolonijoje. 1929 metų sausio 14 dieną išėjo mūsų laikraštis „Lietuvis Brazilijoje“. Tuo vardu laikraštis ėjo ligi 1934 metų. 1934 metais laikraščio vardas buvo sutrumpintas ir pavadintas „Lietuvis“. Taigi, „Lietuvis“ yra seniausias mūsų kolonijos laikraštis. „Lietuvis“ savo dešimtmetį mano gražiai ir iškilmingai paminėti.

„Lietuvis“ šiuo metu yra didžiausias ir plačiausiai skaitomu lietuvišku savaitraščiu Brazilijoje.

RIO DE JANEIRO LIETUVIŲ SGA. „VILNIS“ RENGIA VAKARĄ.

Rio de Janeiro lietuvių sąjunga „Vilnis“ spalį 22 dieną rengia vakarą su programa. Vakarą rengiamas italų salėje, ant Praça Republica Nr. 17. Vakarą programa numatyta įdomi ir įvairi. Prie programos išpildymo pasižadėjo prisidėti Muncipal Teatro lietuviškos balerinos p. p. Bernatavičiūtės.

Kiečiame visus Rio de Janeiro lietuvius į šį vakarą atsilankyti.

„Vilnies“ S-gos Valdyba.

Dr. M. Barmak

„Santa Casa“ ligoninės Chirurgijos Doktoras.
Bendra klinika ir chirurgija Vias urinaras.

Tratamento das ulceras de estomago e duodeno.

KUNSLTORIJA:

Rua Tres Rios, 351 nuo 4 iki 6,30 val. vak. Gyvenamoji vieta: rua da Graça, 193.

Tel. 5-5843.

LIETUVIAI!

Nelankite iki paskutinių dienų ir pasikubinkite legalizuotis. Istatymas Nr. 406 reikalauja, kad jūs ir visi svetimsčiai Brazilijoje registruotųsi ir išsimitų specialę „CARTEIRA DE IDENTIDADE“

A Informadora

Suteiks jums reikalingų žinių ir sutarkys visus jūsų legalizacijos reikalus.
Predio Piratininga, rua João Bricola, 10 2-o andar, sala 227. Kreiptis nuo 13 iki 18 val.

TIK „LIETUVIS“ SKAITYDAMAS VISKĄ ŽINOSI.

TIK „LIETUVIS“ SKAITYDAMAS VISKĄ ŽINOSI.

Norėdami apsaugoti savo akis sveikata, nešikite AKINIUS

Moderniškai akiniai

Pigiausiomis kainomis gaunami pas diplomuotą optica FOTOPAN

Avenida São João, 340

Lietuvians, atėjusiems su šiuo skelbimu dnodame specialią 10% nolaidą. Taip pat turime didelį foto aparatų pasirinkimą. Ir viskas fotografijai.

MOKOS LITHUANIEČIAI ATSI-LYGINO.

Prieš kelis mėnesius Sp. s-gos „Lithuania“ Mokos skyriaus futbolistai buvo nuvykę į São Bernardo apylinkę rungtis su gana stipriomis „Vila Pires E. C.“ futbolo komandomis. Tada rungtynės buvo pralaimėtos net 4 : 1 pasekme. Bet štai praeitą sekmadienį, spalį mėn. 9 dieną, tos pačios komandos buvo pakviestos revanšo rungtynėms į Moką. Šios rungtynės vilapriečiams nebuvo tokios laimingos, nes Mokos lithuaniečių komanda, būdama pirmame savo sąstatė, taip prispaudė juos, kad po 20 min. lošimo, nežiūrind, kad lošimas ėjo labai gražiai ir dariniai, išsivedė lošikus iš aikštės. Lošimai baigėsi lithuaniečių laimėjimu: pirmoji komanda 2 : 0 ir antroji — 1 : 2.

Po rungtynių vilapriečiai atsilankė į lithuaniečių patalpas. Mūsų sportininkų tarpe draugiškoje nuotaikoje praleido valandą laiko ir, nuoširdžiai atsiprašę už savo kapitono netaką, išvyko, pasižadėję dar kartą atvykti į rungtynes.

R-jus.

Tą pačią dieną Parque das Nações lithuaniečių abi komandos pralaimėjo futbolo rungtynes „Allemão Paulistano E. C.“ klubui: pirmoji komanda — 3 : 1 ir antroji — 3 : 0 rezultatais. Šį sekmadienį skyrius dalyvauja „Flor do Mar F. C.“ šventėje kur tikisi savo priešą nugalėti.

Rep.

STALO TENISAS.

Spalių 11 dieną Sp. s-gos „Lithuania“ Bom Retiro skyrius žaidė stalo teniso rungtynes su „J. Ordem Progresso“ klubu. Lithuaniečiai rungtynes laimėjo didele taškų persvara, nes brazilų komandos sudarytos iš labai silpnų žaidėjų. Reikėtų skyriui pasikviesti dažniau stipresnes komandas — būtų tai žaidėjams geri treningai. Šių rungtynių rezultatai: pirmoji komanda laimėjo — 200 : 125, antroji — 150 : 120, trečioji — 100 : 55 ir dvejetas (dupla) 80 : 33.

Jer.

AUTOMOBILIŲ IR MOTOCIKLŲ LENKTYNĖS.

Praeitą sekmadienį, spalį 9 dieną, S. Paulo miesto gyventojai turėjo gražią pramogą, kuri sutraukė net kelis šimtus tūkstančių žiūrovų: S. Paulo automobilistų klubas Pacaembu slėnyje (Avenida Pacaembu) surengė automobilų ir motociklų lenktynes, kuriose dalyvavo 34 automobilistai ir 20 motociklistų

Šioms rungtynėms „I Premio Comercio e Industria“ buvo paskirti nemažas pinigines premijas Motociklų lenktynių distancijoje (62 km.) pirmą vietą laimėjo Ettore Carpote, nuvažiavęs per 45:45,0 min., antrasis buvo Gladston P. Barreto per 47:7,0 min., ir trečiasis — Fredérico Mion 47:10,0 min. Automobilų lenktyne 154 km. distanciją pirmasis nuvažiavo Nascimeoto Junior per 1:52:45,0 val. (vid. greitis — 99,512 km.), antrasis — Francisco Laudi per 1:53:43,0 val. Benrai lenktynės buvo gana gyvos ir įdomios, o kas svarbiausia, rengėjams davė gražaus pelno.

IŠ LIETUVOS.

— Šiais metais Baltijos futbolo nugalėtoju liko Estija, nugalėjusi Lietuvą 3 : 1 ir su Latvija sužaidusi lygiomis 1 : 1. Palyginama, kad Lietuvos — Latvijos rungtynės baigėsi taip pat lygiomis — 1 : 1

— IX-4. Lietuvos jaunieji pralaimėjo Latvijos jauniems 2 : 1 rezultatu. Technišku požiūriu ir geresne žaidimo nuovoka mūsų siškiai buvo aiškiai geresni už latvius, bet truko laimės.

— IX-18. Tarpvalstybinės Lietuva-Suomija rungtis, kurios įvyko gražiame Helsinkio olimpiniam stadione, baigėsi 1 : 3 pasekme

— Venecijoje (Italijoje) spalio mėn. 8-16 d.d. įvyksta Europos moterų krepšinio pirmenybės, kuriose dalyvauja ir Lietuvos krepšininės.

— IX-12. Lietuvos akademiškos laivų pirmenybėse, kuriose dalyvavo Š.KJK, JSO ir Klaipėdos Santaros irklautojai, geriausieji pasirodė Kauno šaulių KJK sportininkai, kurie laimėjo visoje konkurencijose visas pirmas vietas. Jiems teko ir lenktynių laimėjimams visos paskirtos dovanos, kurias buvo paskyrę: A. Kutkus, VIS-ga, broliai Muraliai ir Jonuskaitė-Zaunienė. Olimpijadoms nugalėtojas JSO turėjo pasitenkinti tik antromis bei trečiomis vietomis.

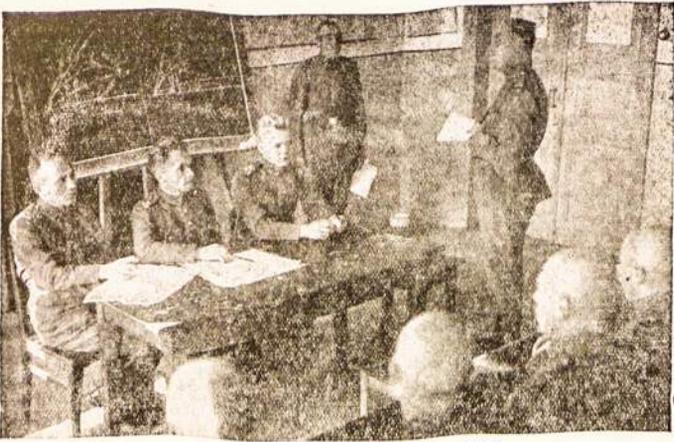
— IX-18. SELL olimpijadą laimėjo Estija su 131,5 taškais. An troje vietoje liko Suomija su 129 taškais, trečioje Latvija su 73 ir ketvirtoje Lietuva su 35 taškais.

— Šiais metais Lietuvos teniso pirmenybėse pirmąsias vietas laimėjo Gerulaitis ir V. Ščiukauskaitė.

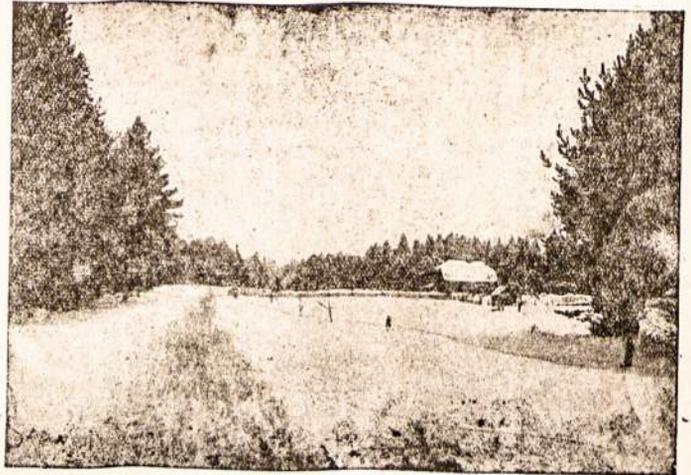
— IX-11. Tradicinės Šiaurės-Jelgava (Latvija) sporto rungtynės baigėsi šiauriečių pergale. Po rungtynių visi įsitikino, kad lietuviai taip stalo tenise, taip krepšinyje jau smarkiau viršija latvius.

— IX-18. Lietuvos dviračių 100 km. pirmenybėse pirmą vietą laimėjo klaipėdiecis Krepšas, nuvažiavęs šį atstumą per 3 val 5 min. 27 sek.

— Galutinai paaiškėjo, kad Europos krepšinio pirmenybės įvyks Kaune, 1939 m. gegužės 21—28 d. d.

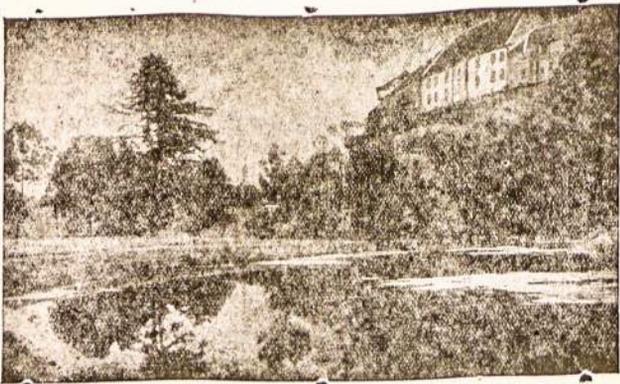
Egzaminuojami Lietuvos kareiviai.

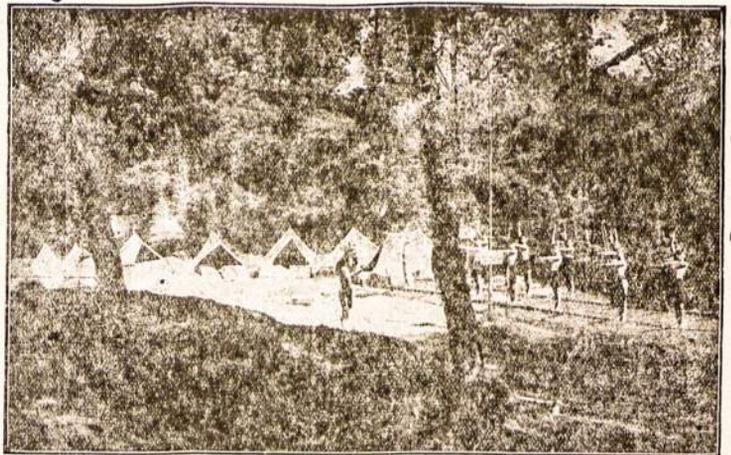
Būdingas Lietuvos vaizdas.

Lietuvos artilerininkai Gaižiūnų poligone.

Grazus Lietuvos vaizdas.

Kaip miela malonu vasarą stovykloje.

Ant ežerėlio rymojau...

(Lietuva -- Ežerų kraštas)

(Pabaiga).

Pulgis Andriušis.

Pasiklausinėk, tauragniškius, o jie tau papasakos apie vieną gyvą daiktą, gyvenantį šio ežero vandenyse. Tai esąs nei gyvulus, nei paukštis, nei žuvis, nei žmogus. Mokas plaukti, vai kščioti ir skraidyti. Jo svarbiausias užsiėmimas — pranašauti žmonėms didžiausias nelaimes. Ši pabaisa rėkianti prieš marus karus, ir bado metus. Paskutinį kartą staugusi prieš pasaulinį karą. Rikšmas esąs toks baidus, kad jį gali girdėti per keliolika kilometrų. Kai tokį pasakotoją prispirti prie sienos ir klausyti, ar jis yra matęs savo akimis tą baisybę, tai jis atsako, kad jo kaimynas tikrai matęs, kai ties Taurapilio piliakalniu ūmai syki pakilęs baidus verpetas. Tas verpetas išrausęs eže-

re vandenį iki dugno ir ten buvo matyti namų didumo kiaušinis. Sako, tuomet ta pabaisa perėjusi vaikus. Dzukijoje, ties Dūsės ežerų taip pat dedasi neramūs dalykai. Tam tikromis dienomis, o ypač pavakariais, ežere pasigirsta dainos. Tai dainuoja ežerai, kurių Lietuvoje yra ne vienas. Žmonės pasakoja, kad tai tokios žuvis, ar į žmogų panašūs padarai su žuvis uodegomis. Bet koks nuostabus vakaras prie to kio ežero, kuomet ima graudingai staugti nurimę vandenys! Sunku būtų užtikti tokį ežerą kurio dugne nebūtų kas nuskenęs. Senos pasakos pasakoja apie miegančius karalaičius, kuriuos piktai priešai užmigdę ežero dugne. Kad tie karalaičiai kelsis išvaduoti Lietuvos, paims greta gulinėlius kardus ir išva-

lys savo kraštą nuo klatingų atėjūnų. Tai vergijos laikų pasakos, kurias supynė mūsų protėviai, besiguosdami sunkiąja buitimi. Dabar, kai Lietuva laisva, ir apie tuos karžygius mažiau bekalbama. Seni seneliai sako jaunimui, kad ežeruos glūdi nuskendusios pilys, bažnyčios, varpai. Tyliais vakarais tie varpai skamba, lyg primindami žmonėms tas nuodėmes, dėl kurių jie turėjo nukęsti.

Mat, dažnai prie ežerų dunkso aukšti piliakalniai, kuriuose seniau būdavusios tvirtos lietuvių pilys apsiginti nuo priešų. Tas pilis nutrenkęs perkūnas, arba priešas išgriovęs. Paskui pastatę kunigai bažnyčias, kad tuo sunaikytų paskutines stabmeldy bės liekanas. Bet ir bažnyčios tokiose vietose negalėjusios išsi laikyti. Žmonės vis dar norėję melstis senoviškiems dievams, garbinę vandenų ir laukų dievus. Už tai baisiai pykęs dangus ir siūsdavęs perkūnus. Žabai ir trenksmai nuskandindavę ežerų bažnyčias su visais mal-

dininkais.

Tad, matome, netolimoje ateityje, kai Lietuva taps gyvo turizmo kraštu, galėsime visiems daug ko papasakoti, daug ko parodyti. Neteks raudonuoti prieš skotus, kurie šiaip taip su galvoje užsieniečiams pritraukti savo pabaisą. Jų pilni Lietuvos ežerai ir mums nereikės laužyti galvos, kaip čia naujų sugalvoti.

Karšta buvo šių metų vasara, o ypač rugpjūčio mėnuo. Ką dar rytų suprakaitavę artojai, jei neturėtų ežerų? Gaiviųjų, mėlynųjų. Jų pakrantėse kiauras dienas virė gyvas gyvenimas. Jau ir miestelėnai įvertino kaimą ir vasaros atostogas vis dažniau praleidžia prie savųjų vandenų. O ypač meškeriotojai. Jiems ne išsemiamos malonumų kasyklos tie ežerai. Su kabliukais, su spinningais-blizgėmis nuo ankstyvo ryto iki vėlyvos nakties vasaros tojai mirksta vandenyje, pamiršę viso pasaulio rūpesčius ir karus. Miesčionių nervams nuraminti ežerai, puikiausias vaistas

Pirmieji šį reikalą suprato Zarasai ir čia dabar jau turime puikią vasarvietę su tūkstančiais svečių.

Ilgainiui prie kiekvieno ežero išdygs viešbučiai, keleivių namai, parkai. Tuomet nereikės girti svetimų kraštų, dažnai daug skurdėsių ir neįdomesnių, kaip mūsų tėvynė Lietuva.

Ant ežerėlio rymojau-dainuoja senoviška lietuvių dainelė. Ak ežerai buvo mieli lietuvių širdžiai nuo žiliosios praeties! Čia lietuvis pailsėdavo po sunkių darbų, svajodavo apie užburus karalaičius ežero dugne, kurie ateis su kardais vaduoti prislėgtąją tėvynę.

* *

VISI SKAITO TIK SENIAUSIĄ IR DIDŽIAUSIĄ PIETŲ AMERIKOS LAIKRAŠTĮ „LIETUVIS“

Kaip Fordas plaukė taikyti kariaujančia Europa.

Danijoje buvo parduotas laivui garlaivis „Oskar II“. Nedaug kas težino įdomų su tuo laivu susėitą atsitikimą per didįjį karą. Pagaliau, Europoje niekas tiksliai jo ir nežinojė, o kas žinojo — užmiršo. Rysium su laivo pardavimu, Skandinavų laikraščiai tą įvykį plačiai aprašė.

Energiška amerikietė pacifistė Rozika Schwimmer, kilimo vokiečių, pasistengė pasimatyti su garsiuoju Amerikos pramonininku Fordu ir įkalbėjo jį finansuoti vadinamą taikos ekspediciją Europon, taip pat toje ekspedicijoje dalyvauti. Ekspedicijos tikslas buvo sutaikyti kariaujančias Europos valstybes.

Ekspedicija buvo paruošiama tikrai amerikoniškai. Laikraščiai kasdien spausdino ilgus straipsnius ir skelbimus, įtikinančius skaitytojus, kad Fordo kelionės pasiekimas užtikrintas. Daugelį savaitę visa Amerika tik ir tekalbėjo apie „taikos laivą“, kuriuo turėjo plaukti ekspedicija. Daugelis kirta lažybų, ar ekspedicijai pasiseks ar ne pasiseks. Iš Europos lėkė optimistiškiausios telegramos. Pli to žinios, kad kariaujančių valstybių vyriausybės Fordo „taikos ekspediciją“ ruošiasi labai iškilmingai sutikti.

Žinoma, buvo ir abejojimų. Eks-prezidentas Rooseveltas pareiškė, savo gyvenime nematęs juokingesnio projekto. Pats Fordas pradėjo svyruoti ir norėjo atsisakyti asmeniškai ekspedicijoje dalyvauti, pasizadėdamas tik savo pinigais ją paremti. Bet Rozika Schwimmer įkalbėjo Fordą neatsisakyti nuo savo pažadų.

1915 metais prieš Kalėdas iš New Yorko laivu „Oskar II“ išplaukė 165 pacifistai ir pacifistės, su Fordu. Juos palydėjo tūkstantinės minios. Laivas buvo papuoštas baltomis gėlėmis. Net Edisonas metė darbą savo laboratorijose ir atvyko palydėti

ti seną bičiulį Fordą. Atsisveikindamas su juo Edisonas pasakė:

— Geriau mokite ranka į tą sumanymą, nes jis baigsis blogai.

Pirmosios pacifistų kelionės dienos praslinko be incidentų, neskaitant prastos Fordo nuotai kos. Jau būdamas laive jis pasitebėjo, kad tūkstantis palmių medžių, kurie turėjo būti padovanoti kariaujančioms valstybėms, dirbtinos. Palmių kamienai buvo skardiniai, o lapai popieriniai.

Rozika Schwimmer iš garlaivio kasdien siuntė radiogramas į visus Europos kraštus, o Fordas už jų siuntimą mokėjo po 5000 dolerių per dieną. Iš 165 ekspedicijos dalyvių daugiausia buvo moterų. Jų choras nuolat giedodavo tam reikalui sukurtą himną: „Kai angelai verkia, milijonai žmonių miršta...“

„Oskar II“ turėjo plaukti į Kopenhagą, kur Rozika Schwimmer turėjo pakviesti neutralių valstybių užsienių reikalų ministrus į „Fordo taikos kongresą“.

Pagaliau „automobilių karaliui“ visa tai nusibodo. „Oskar II“ pasuko ne į Kopenhagą, o į Oslą. Fordas įsakė kapitonui plaukti į pirmą uostą, iš kurio plaukioja garlaiviai tiesiai į Ameriką. Ekspedicijos dalyvės ir dalyviai buvo taip jūros ligos iškankinti, kad net nepastebėjo Fordo pabėgimo. Fordas, pabėgdamas iš ekspedicijos paliko banke pakankamai pinigų 165 pacifistams ir pacifistėms grįžti į Ameriką.

Taip liūdnai pasibaigė „taikos laivo“ kelionė. Atplaukę į Oslą ekspedicijos nariai tuoj susirijo ir daugelis išvažinėjo su Rozika Schwimmer net neatsisveikinę.

Naujieji dokumentai neginčija mai įrodą, kad Rozika Schwimmer buvo vokiečių pasiuntinybės Vašingtone agentas. Ekspedicija buvo sumanyta sąjungti

ninkų tarpe sukelti nusiminimą ir nuotaikas, raginančias karą baigti. Neutralių valstybių užsienių reikalų ministrai su Rozika Schwimmer atsisakė ir kalbėtis. Fordo pabėgimas visą projektą galutinai palaidojo.

Kaip Staliną ištiko katastrofa.

Jau buvo rašyta apie katastrofą, kuri ištiko Sovietų raudonąjį diktatorių Staliną, ir kurios metu Staliną buvo sužeistas. Lenkų spauda paduoda daugiau žinių apie tą įvykį su Stalino automobiliu.

Kaip lenkų spauda praneša, kada Stalinas šarvuotam automobiliuje važiuojo į vasaros rezidenciją Gorki, 20 km. nuo Maskvos, automobilis atsimušė į medį.

Katastrofa nepasibaigė visai tragiškai, dėka vien tik nepaprastai stipraus automobilio. Stalinas nusilaužė ranką aukščiau alkūnės. Du, lydėjusieji Staliną, GPU agentai žuvo.

Stalino šoferis vokiečių komunistas Erich Schulz, vežiojantis sovietų diktatorių jau 10 metų, buvo areštuotas ir uždarytas į GPU kalėjimą.

GPU komisaras Ježovas čia įžiūri sabotažą iš automobilio vairuotojo pusės.

Plentas, kuriame įvyko katastrofa, yra puikiausias visoje Sovietų Rusijoje. Plentas yra asfaltuotas ir visu ilgiu apšviestas elektros lempomis. Abiejais plen to šonais sukasti aukšti pylimai o gyventojai pašalinti į tam tikrą atstumą, kad būtų saugiau juo važinėti raudonajam carui.

Iš Kremliaus Stalinas išvažinėja labai dažnai į Gorki įvairiu metu. Todėl šalia plento, abiem pusėm, nuolat kas 200 metrų bu di GPU agentai. To dar maža. Panašiai kaip rusų caras, kuris važinėjo trimis rūmų traukiniais dėl ko niekad negalima buvo žinoti, kuriame randasi imperatorius. Staliną lydėjo visuomet 5-6 automobiliai, visi vienodo tipo Kiekviename sėdėjo asmuo, nugrimuotas Stalino išvažinda, taip, kad niekad negalima žinoti ku

riame automobily tikrasis diktatorius. Stalino ekipa visuomet dūmdavo 100 km. greičiau į vandenį. Kiekviename auto sėdėdavo po du GPU žmonės. Visi auto šarvuoti apsaugai nuo bombų. Tačiau ir tas nieko nepadėjo. Staliną ištiko nelaimė, kurios vos nepareikalavo jo gyvybės.

Pasaulyje gyvena 2 bilionai ir 12 milijonų gyventojų.

Naujausia statistika praneša, kad visame žemės rutulyje šiuo laiku gyvena 2 bilionai ir 12 milijonų gyventojų: Azijoje gyvena 1.103.000.000; Afrikoje — 142.000.000; Europoje — 506.000.000; Amerikoje — 252.000.000; Oceanijoje — 9.000.000.

* *

K. Č. Lietuvis.

Man vaidenas...

Man vaidenas pievų gėlės,
Melsvosios žibutės,
Girdis, girdis kas rytelis
Balselis gegutės...

Ko kukuoja ji nutūpus
Tėvelio sodely?
Gal ji spėja mane klupus
Didžiame vargely...

Nesiskūski, gegužėle —
Dalyš mūs vienodos:
Man — už jūrių vargt vargelį
Tau — kukuok soduos.

Tai kukuok, kukuok, gegele,
Ir aš tau padėsiu,
Gal lengviau bus vargt vargelį
Gal taip nelūdėsiu.

Man vaidenas tėviškėlė
Likusi už jūrių,
Apsiverkusi mergelė
Pro langelį žiūri... —

1938-X-8 d.
São Paulo.

SKATYK IR PLATINK
„LIETUVI“

JUOKAI

JŲ NEVALGO.

Benediktas ir Petras, du pagyvenę kaipiros atvažiuojo į São Paulo ir užėina miesto centre į restoraną pietų valgyti. Po trečiojo blūdo kelneris pastato ant stalo špaliukus dantims išsikrapštyti.

Benediktas pasideda kelis špaliukus į lėkštę ir šakute prisilaikydamas stengiasi juos piau ti pusiau. Petras apsižvalges aplinkui, pusbalsiu jam pastebi:

— Ką tu darai, juk jų nevalgo o tik čiulpliai..

VANDENYNO PLOTUOSE.

Vidury vandenyno paskendo laivas. Du keleiviu suspėjo įsėsti į valtį ir ilgą laiką plauko tarp bangų.

— Matomai mums teks badu mirti — sako viens iš jų — jau kuris laikas plaukome ir niekur sausumos nematyti.

— Nenusimink! — atsako ramiai antrasis — aš dar 50\$000 milreisų turiu kišenėje.

KAUPIROS TEATRE.

Tolimos Brazilijos provincijos gyventojai, kaip ir atvažiuojo į didmiestį ir vakare nueina į teatrą. Teatre po ouvertūros prasideda pirmasis operetės aktas.

— Klausyk, Jeronimai, — sako žmona vyrui — kodėl jie visi kartu dainuoja?

— Et, kvailai! Argi tu nematai — jie skubina, kad greičiau pasibaigti.

KAS SENIAU LAUKIA.

Gdytojo laukiamajam kelias pacientų laukia savo eilės. Pagaliau duryse pasirodo gydytojas ir klausia:

— Na, kas iš tamstų seniau laukiate?

— Aš — atsako pakildamas nuo vietos siuvėjas — jau šešis mėnesius laukiu, kada tamsta sumokėsi man už kostiumą.

Vaikų Kampelis

Mokinio krepšelis.

Verkia mokinio krepšelis,
numestas po suolu.
Daug išlieja ašarėlių
mokinys neuolus.

Jis sutrintas, apdraskytas,
rašalu sulietas,
vargsta vakarą ir rytą —
jo dalelė kieta.

Savo vieton nepadėtas,
vis po kojų velias.
Krinta ašaros, kaip pupos,
mokinio krepšeliui...

V. Inčiūraitė.

Geografijos pamoka

— Ka? tavo tėvyne?
— Lietuva mieloji!
Ją karžygiai gynė,
vargų nebijojo!

— Koks gražiausias miestas
tėvyne mūsų puošia?
— Tai Vilnius — sostinė,
taip sakė motušė.

A. Matalevičius.

KVAILYS.

Kartą kvailys, parėjęs namo,
sako savo pačiam:

— Aš labai norėčiau nueiti
bažnyčią.

— Eik, — tarė žmona.

— Bet aš nežinau, ką reikia
daryti bažnyčioje.

— Daryk, ką ir visi žmonės
daro.

Kvailys, užsidėjo kepurę ir
išėjo į bažnyčią. Įlėjęs į bažnyčią,
kvailys nenusiėmė kepurės
ir atsistojo prie vienos senės ir
vyro. Senė, pamačiusi durnių
su kepure, labai pasipiktino, da
vė jam ranka per galvą ir nu
mušė kepurę. Kvailys tuoj pa

manė, kad ir jam taipat reikia
daryti ir rėžė greta stovinčiam
vyrui į žandą. Tas jam atgal
ir pradėjo juodu muštis. Atėjo
vyras ir išmetė abudu peštukus
iš bažnyčios.

Regina Kutkaitė.

Skruzdėlių darbotumas.

Zoologijos mokslų tyrinėtojas
Bendelis yra paskelbęs įdomų
davinį apie skruzdėlių darbštumą.
Vienoje savo kelionėje po
Australiją Bendelis užtiko mil
žinišką skruzdėlyną. Nuo skruzdė
lyno ėjo keturių metrų aukš
čio ir trijų metrų pločio kelias,
kuriuo skruzdėlės ėjo į darbą.
Visame skruzdėlyne ir požemio
urvuose buvo prinešta įvairių
maistui grūdėlių, kurių svoris
siekė 1500 klg.

Šiuos milžiniškus darbus atli
kusios skruzdėlės esą vidutiniš
ko dydžio.

Tai gi ne veltui, mažieji skai
tytojai, patarlė sako: Darbštus,
kaip skruzdėlė.

ŠARADA.

B — artojui duoda džiaugsmo,
Kai jame javai žaliuoja;
K — baidių patrankų trenksmas,
Žemė linksta ir siūbuoja.
M — žmonių liga, nelaimė, —
Giltinė tik dalgis žvangą,
Žmonės persekioja baimė.
Retas jų mirties išvengia.
N — po vandeniu panėręs,
Ten nė kiek nenusigąsta;
G — iš upės pasikėlęs,
Net su debesiu jis laksto.
C — valdovas; jei nubraukti
Šitą raidę panorėsim, —
Tuoj sparnai turės užaugti,
Ir danguj jį terėsim.

MISLĖ.

Jaukiam kampely, tamsioj ker
telėj, iš nyčių plonyčių sumez
gęs tinklėlį, tupi žvejys.

Tiktai ne žuvyčių, muselių ma
žyčių, paklydusių bičių, kitokių
vabzdžių laukia vis jis.

Mūsų mažiesiems skatytojams!

„Vaikų Kampelis“ savo mažie
siems skaitytojams skelbia kon
kursą gražiausiai apysakitei
ar pasakaitai parašyti. Už ge
riausius tris rašinėlius skirsis
mos premijos knygomis bei
daiktais kelių dešimčių milre
sų vertės. Rašinėliai gali būti
parašyti ir eilėraščių forma.
Rašinėliai neturpnesni kaip pu
sei „Vaikų Kampelio“ užpildyti.
Rašinėlių turintus pasirenka pa
tys rašytojai. Galima aprašyti
vaikų gyvenimas namuose, mo
kykloje, atostogų metu, įvairūs
atsitikimai; iš paukščių, gyvulių
bei žvėrių gyvenimo; suaugusiųjų
etc. Rašinėlius siųsti „Lietuvio“
Vaikų Kampeliui iki lapkričio
mėn. 15 dienos.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 32. Tel. 2-6393

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontrakn visokius liūdijimus ir t. t.
Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir pilietybės įgijimui.

Daktaras

A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.
LADEIRA PORTO GERAL 12 sobr. (kampus Boa Vista ir 25 de Março) 2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto 2-5068.

„Kadernetos“ (Carteira de identidade)

tik 80\$000. Einant įstatymu Nr. 406 privaloma kiekvienam svetimtaučiu. Išsiimkite „kadernetą“ negaišdami laiko
Dr. De Thimé rua Direita, 36 1° andar, sala 10.

Dr. Paulo Licciardi

Santa Casa Gydytojas-Operatorius

SKILVIO, KEPENŲ, UTERO, OVARIJŲ, MĖNESINIŲ PER TURBACIJOS, HEMORAGIJOS, Sifilio ir venerinių ligų gydymas. REUMATIZMAS ir vyrų bei moterų chroniška ir aštri GONOREJA gydoma pagal naujausius medicinos procesus. Egzema, kojų prakaitavimas, cukraus liga. Bendras gydymas anemijos, liesumo, negalavimų, lytiško silpnumo ir t. t. Bendra chirurgija.

Konsultorija ir gyvenamoji vieta RUA SILVA PINTO, 444 Priėmimas nuo 11 iki 12 val. ir nuo 15 ligi 20 valandos vakaro. Tel. 5-4175. KVIEČIAMAS VYKSTAI NAMUS BET KURIA VALANDĄ DIENĄ IR NAKTĮ.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas São Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5.
Telef. 2-4214. Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 v. v.
KALBA LIETUVIŠKAI.

PIJAUS RUTKAUSKO

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVYKLA

„ROYAL“

Atlieka darbą greitai, sąžiningai, gražiai, punktualiai ir pigiau negu kitur. Siuvama pagal naujausių madų modelius. LIETUVIAMS NUOLAIDA.

Didelis įvairiausių medžiagų (vietinių ir užsieninių) pasirinkimas.

SIUVAME IR IŠSIMOKĖJIMUI LABAI LENGVOMIS SĄLYGOMIS. UŽEIKITE ĮSITIKINTI!

Rua Duque de Caxias Nr. 627 S. Paulo.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo. Tel. 5-4954
Diplomuotas Europoje ir São Paulo, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10\$000 su parcelana, arba sidabru. — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 5\$000 Atidaryta dieną ir naktį.

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

Išteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidiniame, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCMDT

Rua S. Caetano, 447 (sen. nr. 111). Tel. 4-5576 S. Paulo

Didžiausia naujiena

Kiekvienam įsidėmėtina!

„Lietuvio“ Administracijoje galima gauti įvairiausių LIETUVIŠKŲ KNYGŲ IR LIETUVIŠKŲ PLOKŠTELIŲ.

Knygų ir plokštelių pasirinkimas didžiausias ir kainos labai prieinamos. Užeikite įsitikinti. Atskirai skelbsime knygų ir plokštelių katalogą su kainomis. Taip pat galima gauti Lietuvos Vyčių ir šiaip įvairių paveikslų bei Lietuvos vaizdų atvirukų.

Knygos, vyčiai, paveikslai ir atvirukai užsakant siunčiami ir į provinciją registruotu siuntiniu. Už kiekvienos knygos ir paveikslų persiuntimą imama 800 reisų. Siunčiant didesnę kiekį persiuntimo išlaidos mažesnės.

P pinigų ir užsakymus, siųsti šiuo adresu:

„LIETUVIS“ CAIXA POSTAL 1767 SÃO PAULO. Asmeniškai kreiptis: Rua Bandeirantes, 474 S. Paulo.

Pastaba: Siunčiant pinigus reikia pažymėti laiške kokiam reikalui jie siunčiami ir nurodyti AIŠKU IR TIKSLU SAVO ADRE SA. Plokštelės į provinciją nesiunčiamos.

Pasinaudokite proga šiandien pat!

Lietuviška

Spaustuvė

BALTICA

Labai pigiai ir gražiai atlieka visus spaustuves darbus.

Lietuviams nuolaida.

Užeikite įsitikinti

A. BUMBLIS

R. João Theodoro, 194

TEL. 4-2640

Lietuviškos muzikos ir dainos koncertai

koncertai

Gautos iš Kauno naujausios lietuviškos plokštelių (Demonstruojamos su garsiakalbe mašina)

SEKMADIENIAIS, ŠVENTADIENIAIS IR VISOMIS DIENOMIS NUO 2 VALANDŲ DIENOS! VAKARAIŠ STYGUŲ ORKESTRAS (TRIO)
Lietuvių Užeigoje

BAR RIO BRANCO

Rua Visc. Rio Branco, 461 Tel. 4-2435 S. Paulo.

Sklypai Villa Lucia

Villa Prudentes rajonas neapsakomai progresuoja. Gera padėtis — didelė ateitis. Liko nedaug sklypų.

Parduodame prieinamomis išsimokėjimo geriausiomis sąlygomis, mėnesinėmis ratomis per 7 metus be užstato, su mažu našu. Pasinaudokite proga. Duodame medžiagą greitai statybai.

Bondės Villa Prudente ir autobusai Villa Zelina.

Raštinė Vietoje

„Lietuvis“ ir lietuviški laikraščiai

pardavinėjami:

SÃO PAULO MIESTE:

1. Ant Largo da Sê prie laikrodžio ir «bondžių» galerijos; 2. Prie centralinio pašto laiptų ir kampo. Bom Retiro rajone: 1. Baužio krautuvėje, 2. Silva Pinto ir Pua J, Paulino laikraščių kioske, 3. «José Paulino» vaistinėje, 4. Genevič'aus krautuvėje, 5. prie Luz tilto, 6. Luz stoties kioske. Mokos rajone: 1. Rua da Moóca ir av. Pães de Barros kampo laikraščių kioske, 2. Dr. V. Kudirkos mokykloje. V. BELOS IR V. ZELINOS Rajone: 1. Vygelio krautuvėje, 2. Vytauto Didžiojo mokyk. V. ANASTAZIJOS rajone: 1. Lapos kioske, (Lapoje) 2. Kirilausko krautuvėje ir pas Skadą. NOATE IR BRAZ stoties kioskuose. SÃO CAETANO stoties kioske. PARQUE DAS NAÇÕES Maironio lietuvių mokykloje, SANTOS MIESTE: Santos stoties kioske. RIO DE JANEIRO MIESTE: 1. Pas p. p. Ramanauskų, rua Bella 130 ir pas Polykarpą Labeledevą, av. Mém de Sa 110

PASTABA: Be aukščiau paminėtų vietų «Lietuvį» ir laikraščius iš Lietuvos bei kitur parduodame mūsų platintojai visuose Lietuvos apyventuose rajonuose išnešiodami po namus.

Seniausia Lietuviška Siūvykla Mūsų Kolonijoje

„KAUNAS“

Kaune diplomuoto siuvėjo JUOZO ŠLIKTOS

Didelis gerų ir modernių medžiagų pasirinkimas. Medžiagas perku didelėmis partijomis pigiau, todėl ir kostumai mūsų siūvykloje pigiau, kaip kitur.

Taip pat turime gatavų kostiumų ir kelnų šlapintos medžiagos siūtų mūsų siūvykloje.

Kelnės ant užsakymo vilnonės medžiagos tik 3\$8000. Rua Duque de Caxias Nr. 40 (Prie Sorocabano stoties) S. Paulo

Laivakortės į Lietuvą ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Parduodame laivakortes pigiausiomis, negu kur kitur kainomis. Duodame patarimų visais išsivystė klausimais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklausimus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA

Rua Maua 207 kampas rua Conceição prie pat Luz stoties.

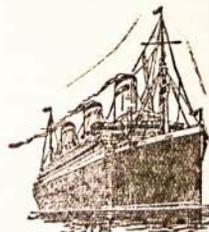
Istaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai.

Istaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

Darome pinigines perlaidas į Lietuvą litais per Lietuvos Banką.

Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

Įkurta 1900 m.

Ivairios žinios

„Argentinos Lietuvių Balsui“ 10 metų.

Spalių 12 d. gavome gražiai išleistą jubiliejinį „Argentinos Lietuvių Balsui“ numerį. Šis seniausias Argentinos lietuvių savaitraštis spalių 8 dieną minėjo savo 10 metų sukaktuves.

„A. L. Balsui“ redaguoja K. Norkus, leidžia P. Ozinskas.

Tą pat dieną dviejų metų sukaktuves paminėjo kitas Argentinos lietuvių savaitraštis „Momentas“. Savaitraštis „Išvien“ dviejų metų sukaktuves kukliai paminėjo truputį ankščiau.

Atvažiuoja poetas Klemensas Jūra.

Spalių 27 dieną iš Lietuvos į São Paulo atvyksta jaunas rašytojas ir poetas Klemensas Jūra, vienas iš „Lietuvio“ nuolatinių bendradarbių Lietuvoje.

Poetas Kl. Jūra Brazilijoje žada paviešėti ilgesnį laiką.

Japonai vėl pradėjo didelę ataką prieš kiniečius.

Naujausias žinios praneša, kad japonų kariuomenė, po nepasisekimų Yangsė paupio fronte, vėl pradėjo didelę ofensyvą prieš kiniečius. Ypatingai smarkiai puola japonų karo aviacija nuo kurios kiniečiai nepajėgia apsiginti. Kiniečiai su didžiausiu atkaklumu priešinasi japonų naujiesiems žygiams.

Čekoslovakijos derybos su Vengrija.

Kaip Vokietija, Lenkija, taip ir Vengrija nori gauti dalį Čekoslovakijos teritorijos, kurioje gyvena daugiausia vengrai ir madjarai. Tuo reikalu tarp Čekoslovakijos vyriausybės ir Vengrijos prasidėjo derybos, kurios vyksta labai nesklaidžiai. Čekai siūlo vengrams ir madjarams tik autonomiją, bet nesutinka atiduoti savo teritorijos dalies Vengrijai. Kuo tos derybos baigsis, tuo tarpu neaišku. Laikraščiai rašo, kad čekai nusileidę vokiečiams ir lenkams, tačiau vengrams nenusileis.

Čekoslovakijos susiartinimas su Vokietija.

Po sudėtų sričių okupacijos Čekoslovakija jaučiasi priversta derinti savo politiką su Vokietijos ir ieškoti su ja artimesnių santykių. Šiomis dienomis į Berlyną išvyko Čekoslovakijos užsienio reikalų ministeris, kuris Vokietijoje turės svarbių pasitarimų su Reicho vyriausybe.

— Tarp Anglijos ir Italijos prasidėjo naujos derybos dėl savanorių atšaukimo iš Ispanijos. Laikraščių žiniomis, Mussolini esąs pasiryžęs patenkinti Anglijos reikalavimą ir atšaukti visus italų savanorius.

Pilietinis karas Ispanijos vyksta toliau. Per paskutines dvi savaites nei sukilėliams, nei vyriausybininkams nepavyko daugiau pažengti pirmyn. Beveik visą laiką mūšiai eina vietoje. Tuo tarpu nei vienas, nei kitų pusėje didesnės persvaros nematyti.

Brazilijos žinios

Ruošiamas penkmečio planas.

Lapkričio 10 dieną Brazilijoje bus minimos metinės sukaktuves nuo naujojo režimo paskelbimo. Ta proga vyriausybė ruošia didelį penkmečio planą. Plano paruošime dalyvauja visos ministerijos. Pagal Brazilijos penkmečio planą numatyta pastatyti daug naujų pramonės imonių, praplėsti mineralines kasyklas, sutvarkyti didžiuosius miestus ir praveisti daug naujų kelių bei geležinkelių.

Brazilijos didžiausias medvilnės pardavėjas.

Brazilijos medvilnės /vatos/ produkcija paskutiniiais metais labai pakilo. Daugiausia med-

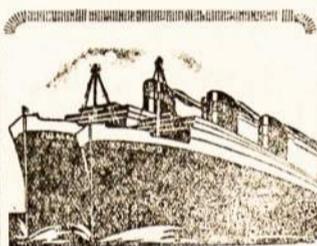
vilnės Brazilija išveža į Vokietiją. Vokietijos medvilnės importe Brazilija užima pirmą vietą. Kitos šalys Vokietijoje medvilnės parduoda žymiai mažiau.

Ministerio Oswaldo Arahna kalba.

Spalių 8 dieną Brazilijos kancleris Dr. Oswaldo Arahna paskakė didelę politinę kalbą, kurioje pažymėjo, kad pasaulyje siaučiąs imperializmas ir rasių bei tautų kova sudaro nemažą pavojų ir Brazilijai. Kad nuo to pavojaus apsisaugoti visiškos šalies gyventojai turi būti stiprūs ir vieningi. Ministeris pažymėjo, kad Brazilijos iškilimas ir jos garbė, arba žlugimas priklausys tik nuo pačių gyventojų.

— Vietos laikraščiai rašo, kad São Paulo estadas paskutiniiais metais nepaprastai sustiprėjo ekonomiškai ir nuolat dideliu tempu progresuoja visose gyvenimo srityse.

— São Paulo miesto valdyba greitai laiku pradės statyti didžiulius rūmus savo svarbiausioms įstaigoms. Tai bus vienas iš didžiausių pastatų šia me mieste.

Gdynia - Amerika

Linhas de Navegação S. A.

Pietų Amerikos linija

Laivų išplaukimas iš Santos į Rio Grande, Montevideo ir Buenos Aires

S/S PULASKI

13/X ir 15/XII 1938 m.

S/S KOŠCIUSKO

11/XI 1938 ir 13/I 1939 m.

Laivų išplaukimas iš Santos į Rio de Janeiro, Bologne s/m, Kiel, Holtenau ir GDYNIA

S/S PULASKI

26/X, 28/XII 1938 m.

S/S KOŠCIUSKO

23/XI 1938 ir 25/I 1939

Konfortas, higiena, geras maistas. Nuolaida laivakortėms į ten ir atgal.

Puikiausios patogumai 1, 2, ir 3 klasės kabinose.

Laivakortės parduodamos:

S. PAULO, RUA LIBERO BADARÓ, 561

sobreloja. Tel. 2-3851

Agencia Poloneza de Viagens.

SKELBKITES
TIK
„LIETUVY“

Paieškojimas

Lietuvos Konsulatas São Paulo prašo paskelbti, kad yra ieškomas Teofilis Adomavičius, kuris 1929 m. atvyko į Braziliją ir kurį laiką gyveno Rio Grande do Sul.

Kas žino ieškomojo gyvenamosios vietos adresą arba apie jo likimą, prašoma pranešti šiam Konsulatui — Rua Aureliano Coutinho, 88.

Redakcijoj yra laišku

J. Dymšai, T. Davolytei, J. Dudenkai, J. Dulskiui, Pr. Dulins kui, A. Driukui, J. Gudvičiui, P. Gabrelaičiui, J. Garškai, J. Jokubkai, A. Juškėnui, J. Juzėnui J. Juciui, St. Klimaševskai, A. Karpovui, J. Karpevičiui, K. Laučiui, J. Matikonui, V. Mizutavičiui, J. Norkui, J. Olevičiui, F. Peleckui, Br. Raiskui, J. Ramanauskui, J. Risovui, A. Šuopitui St. Stasiulaičiui, J. Slapšinskui K. Šmitui, J. Storpisčiui, A. Var nui, M. Vasiliauskenei, St. Vasiliauskui, J. Vignai.

PORTUGALŲ IR ANGLŲ KALBŲ SPECIALISTE.

Per 25 pamokas moderniškiausiais ir geriausiais metodais išmoko kalbos. Mokymą veda 6 kalbomis. Pamokos iki 22 val. Kainos pigios — 4 asmenų grupėi po 20\$000. Teirautis iki 19 val. Largo da Sè. 59, 2º andar, sala 14. Thamara.

Alfaataria Estan

Stasio Šlikto Siu- vykla „Estan“

RUA CONCEIÇÃO, 79-A [prie Luz stoties] Tel. 4-1940 yra žinoma visai lietuvių kolonijai. DIDELIS PUIKIAUSIŲ MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS. DARBAS GREITAS IR SAŽINGAS. Prie siūvyklos veikia moteriškų rūbų skyrius, kur siūvami **paltai** ir kostiumai. Ši siūvykla addarė skyrių ant rua Dr. Almeida Lima, 19.

DR. BORIS CHIPIAKOFF

RUA YPIRANGA, 193 (kertė rua Santa Ephigenia)

Tel. 4-0316

Vidurinės, nervų, odos ligos. Speciali venerinių ligų klinika. Visiškas genovėjos išgydymas per 10—15 dienų su garu tva. Konsultorija atidaryta iki 9 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.

(Pabaiga iš 3 pusl.)

KONSTRUKTYVUS

DARBAS.

kilogramų (viena „fanega“ turi 100 kil.). Už linų „fanega“ gaudama iki 8.30 urugvajišku pežų, už kviečių nuo 5 iki 6 pežų. Taip pat ir kiti javai bei vaisiai duoda gražaus pelno Urugvajaus ūkininkams.

Yra žemdirbių europiečių, kurie, išnomavę 1000 ha žemės, gryo pelno turėjo per metus iki 30.000 pežų. Todėl bankai labiau remia savo kreditais smulkesnius (nuo 200 iki 300 ha) ūkius. Todėl kad valstybės žemės ūkio politika — duoti galimybės platesniam gyventojui skaičiui įsigyti nuosavus žemės ūkius.

DARŽININKYSTĖ URUGVAJUJE.

Po primityviškos gyvulinkystės Urugvajuje artoj eilėjė daržininkystė, ispaniskai vadinama — „la granja“. Daržininkystė taip pat yra labai pelninga. Pasekminga daržininkystė yra įmanoma netoli miesto, ypač didesnio miesto, kur būtų galima parduoti šviežias daržoves. Daržininkystei užtenka 8—10 ha žemės, ir žmogus su šeima turi užtikrintą pragyvenimo šaltinį. Bet už tai žemė daržininkystei kainuoja daug brangiau. Daržininkystei jokių kreditų valdžia neduoda, išskiriant privatiškus žemės savininkus.

NEUŽTENKA MANYTI.

Štai kokia tų didžiųjų vilčių panorama, kuri siūlosi kiekvienam žemdirbiui Urugvajuje. Neužtenka manyti, jei norima ką padaryti. Reikia pažvelgti į pagrindus, ir vien tik tuomet motyvuotai bus galima sakyti, kad lietuviui ateiui, iš tikrųjų, apsimoka žengti prie lietuviškos žemės ūkio kolonijos realizavimo.

Taigi, be jokių skirtumų stokime prie konstruktyvaus darbo ir stenkimės realizuoti mūsų seną svajonę — Lietuvišką Žemės ūkio koloniją.

Montivideo, Rugs. 1938. m.

KAS TURITE ĮRIŠIMUI KNYGŲ

kreipkitės pas Kostantą Činčiką rua Taquary, 92 (Mokoje).

Knygų įrišimo specialistas. Atlieka darbą greitai, sažiningai ir daug pigiau negu kitur.

Tik 54 kilometrai nuo S. Paulo miesto, gražioj ir sveikoj vietoj gali puikiausiai isikurti

50 LIETUVIŲ KOLONISTŲ ŠEIMŲ

Užperkant ūkį tik su 500 milreisy įnašo ir likusią sumą išmokant per daug metų prienamiausiomis sąlygomis. Žemė su stambiu mišku. Garantuotos galimybės uždario ligi 400\$000 į mėnesį kiekvienam suaugusiam žmogui vietoje. Net mažamečiams vaikams yra vietoje lengvo ir pelningo pašalinio uždario. Kiek vienas naujakuris prie geros vaivos gali labai greitai laiku tapo stipriu ir nepriklausomu ūkininku. Naujakuriams duodamos vistingos lengvatos.

Lietuvių kolonijos steigimas šioje vietoje jau pradėtas, nes jau keletas rimtų lietuvių kolonistų ten apsigyveno ir pradėjo kurtis. Patartina kiekvienam lietuviui kolonistui neatidėliojant šioje vietoje įsigyti žemės sklypą, kur jo ateitis bus visada užtikrinta.

Dėl smulkesnių žinių kreiptis į EMPREZA DE TERRAS E CO LONIZACAO PIRATININGA. Rua Libero Badaró, 488 4 andar, sa la 38 S. Paulo.

Ten pat galima gauti SVEIKŲ PATARIMŲ dėl giminių bei draugų parsikvietimo iš Europos.